

Laga kraft

Dom, 2023-04-04

Avgörandet beträffande Birgitta Andén har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Jenny Fagö har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Johan Ingstorp har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Jöran Kihlström har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Alexander Masmanidis har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Anders Månsson har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Agneta Nilsson har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Åke Nilsson har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Mattias Persson har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Ronneby kommun (KN1081) har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Catharina Söderström har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Matts Söderström har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Inge Tingström har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Ewa Widstrand har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Anna Yng har vunnit laga kraft 2023-04-25.

Avgörandet beträffande Christian Yng har vunnit laga kraft 2023-04-25.

PARTER

Klagande

1. Birgitta Andén
Södra Rönningevägen 1A
372 73 Ronneby

2. Johan Ingstorp
Björnbärsvägen 1
372 38 Ronneby

3. Jöran Kihlström och Ewa Widstrand
Påtorpsbacken 4
372 38 Ronneby

4. Alexander Masmanidis
Björnbärsvägen 4
372 38 Ronneby

5. Anders Månsson
Lingonvägen 3
372 38 Ronneby

6. Agneta Nilsson och Åke Nilsson
Björnbärsvägen 15
372 38 Ronneby

7. Mattias Persson och Jenny Fagö
Vierydsvägen 190
372 90 Ronneby

8. Catharina Söderström och Matts Söderström
Fornanäsvägen 14
372 38 Ronneby

9. Inge Tingström
Påtorpsbacken 2
372 38 Ronneby

10. Anna Yng och Christian Yng
Påtorpsbacken 1
372 38 Ronneby

Motpart

Ronneby kommun
372 80 Ronneby

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Ronneby kommuns beslut från den 28 oktober 2021 i ärende nr 2017-000402 214, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för fastigheten Rönnbäret 2 m.fl. i Ronneby kommun

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avskriver Birgitta Andéns överklagande.
 2. Mark- och miljödomstolen avvisar Anna Yng, Christian Yng, Ewa Widstrand, Jöran Kihlström, Åke Nilsson, Agneta Nilsson, Anders Månsson, Alexander Masmanidis, Mattias Persson, Jenny Fagö samt Inge Tingströms överklagande.
 3. Mark- och miljödomstolen avslår Matts Söderström och Catharina Söderström samt Johan Ingstorps överklagande.
-

BAKGRUND

I beslut från den 28 oktober 2021 antog Kommunfullmäktige i Ronneby kommun (kommunen) detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl. (§ 248). Syftet med detaljplanen angavs i bedömningen hörandet till beslutet vara att möjliggöra bostadsbebyggelse som är kulturhistoriskt anpassad inom fastigheten Rönnbäret 2 som är belägen på ett centralt och attraktivt läge i Ronneby tätort. Beslutet att anta den aktuella detaljplanen har nu överklagats till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Matts Söderström och Catharina Söderström, Anna Yng och Christian Yng, Ewa Widstrand och Jöran Kihlström, Johan Ingstorp, Åke Nilsson och Agneta Nilsson, Anders Månsson, Alexander Masmanidis, Mattias Persson, Jenny Fagö, Birgitta Andén samt Inge Tingström har yrkat att detaljplanen ska upphävas.

Christian Yng har vidare yrkat att mark- och miljödomstolen ska hålla syn på plats. Till stöd för sitt yrkande om syn har han anfört följande. Förra gången samma ärende var uppe i domstolen 2011 besökte domstolen Ronneby och träffade de boende i området som var oroade över detta ärende. Då avslogs ärendet och bygget stoppades efter att domstolen hade sett hur bygget stred mot sunt förnuft och riksin-tresset. Att ett besök på plats rekommenderas för bästa handläggning stöds av hur domen från 2011 hanterades.

Matts Söderström och Catharina Söderström har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. De är närboende på fastigheten Rönnbäret 1 och ser gärna en förändring på Rönnbäret 2, men de har följande synpunkter. De vidhåller att den tänkta höjden på byggnaderna bör begränsas till en maxhöjd på 9 meter, dvs. max 3 plan. Annars inkräktar exploateringen starkt på deras integritet och områdets nuvarande karaktär. De anser även att balkongernas kommande placering mot norr måste anses störa kringliggande fastigheters integritet och ska placeras på sydsidan i stället. De hävdar att skuggan och insyn från fastigheten Rönnbäret 2 fortfarande är av

betydande grad. De anser inte att det tagits full hänsyn till befintlig bebyggelse enligt gällande riksintresset för Ronneby Brunnsområde. Den tilltänkta in-/utfarten från området anses fortfarande ligga alldeles för nära deras fastighet Rönnbäret 1 och utgör därmed ett störande element.

Matts Söderström, Anna Yng, Christian Yng, Alexander Masmanidis, Inge Tingström, Ewa Widstrand, Jöran Kihlström, Birgitta Andén, Mattias Persson, Jenny Fagö, Johan Ingstorp, Anders Månsson, Åke Nilsson samt Agneta Nilsson har i samstämmiga samt gemensamma skrivelser anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. De är emot antagandet av detaljplanen och vill inte att nuvarande detaljplan för området ändras. De vill påminna om mark- och miljödomstolens dom från 2011 i mål P 2986-11 där domstolen upphävde kommunens beslut om detaljplan. Då sa man tydligt ”Höjden bör begränsas till tre våningar”. Fortfarande, såsom 2011, handlar det om stora övergrepp på riksintresset med alltför dominerande inslag i landskapet. Planförslaget tar inte hänsyn till Blekinge Museums yttrande 2020, särskilt inte avseende höjd och volym jämfört områdets nuvarande karaktär och kärnvärden.

Detaljplanen strider mot riksintresset för kulturmiljövård vilket man själv skriver att man behöver ta hänsyn till i översiktsplanen 2035. I översiktsplanen 2035 lyfter kommunen fram Ronneby Brunnsarks betydelse för omgivningen. Ronneby Brunn är länets första kulturresevat och bildades för att skydda helheten av natur- och kulturvärden kring den anrika brunnsmiljön. Att då bygga två höghus ligger inte i linje med det kommunen själva skriver. De anser att det totalt förstör de kulturhistoriska värdena som råder på platsen där samtliga byggnader på långa avstånd harmoniserar med den omkringliggande miljön. Nybyggnationen kan inte anses harmonisera och tillgodose de kulturhistoriska värdena. Det stämmer inte heller att siktlinjerna inte kommer påverkas negativt då dessa kolosser avsevärt kommer att påverka både siktlinje och kärnvärden påtagligt i negativ bemärkelse.

Plangestaltningen förskönar och visar inte riktig påverkan från samtliga vyer. Man har inte heller valt att gestalta byggnaderna från Björnbärsvägen eller Reddvägen, vilket kommer att visa hur illa det passar in i området.

Den föreslagna bebyggelsen, belägen som den kommer att bli uppe på en kulle, medför en sådan insyn att nyttjandet av de omgivande fastigheterna drastiskt kommer att förändras till det sämre. Tillsammans med ökad insyn och en drastiskt förändrad skala och struktur utgör emellertid även skuggningen av kvarteret Smultro-net och fastigheten Rönnbäret 1 en för de boende oförutsägbar försämring av bostadsmiljön. Förslaget tar inte hänsyn till den insyn och skuggning som påverkar hela området. Under sommartid kommer flertal villor att drabbas av en betydande insyn från höghusen och husen kommer att skuggas betydligt mer än den studie som är gjord.

Information i dokumenten är förvirrande med oklarheter om höjderna på husen. Förslaget strider mot gällande detaljplan som inte tillåter flerbostadshus. Förslaget handlar om att byggnaderna ska sticka upp i skyn likt stora höghus och det blir drygt 15 meter högre än omkringliggande bebyggelse. De motsätter sig högre höjd än vad nuvarande detaljplan tillåter. De planerade byggnadernas höjd och volym skiljer sig starkt från områdets nuvarande karaktär och kärnvärden som kommunen helt ignorerat. Blekinge Museum skriver att ny planerad bebyggelse måste vara mycket väl genomtänkt där utformning och materialval tillsammans med placering görs med hänsyn till omgivningarnas höga värden.

Kommunen har inte lyssnat på Blekinge Museums kritik. Blekinge Museum framför i sitt yttrande att planområdet ingår i riksintresset för kulturmiljövård (K10 Ronneby brunn/Blekan/Karön). Med undantag av Brunshotellets storskaliga proportioner och modernistiska arkitektur präglas riksintresset av villabebyggelse i trä från sekelskiftet 1900. Även Påtorps skola härrör från områdets expansiva skede. Blekinge Museum skriver vidare att två punkthus på platsen kommer att bli ett alltför dominerande inslag i landskapet. Det kommer att ge ett massivt och tungt intryck

som visuellt och upplevelsemässigt riskerar att konkurrera med områdets höga kulturmiljövärden. I sin planbeskrivning av betydande miljöpåverkan skriver kommunen att planförslaget inte medför någon påtaglig skada på riksintresset. Bebyggelsen tillåts endast ha en skala och utformning som inte innebär påtaglig skada för riksintresseområdet för kulturmiljövården (K10). Eftersom de klagande anser att bebyggelsen innebär påtaglig skada för riksintresset så bör kommunen tänka om i denna fråga. Vidare skriver kommunen att det nationella riksintresset drabbas indirekt då det ligger i anslutning till planområdet.

Den trafikbedömning som gjorts verkar felaktig och underdimensionerad. De har svårt att se hur det kan stämma att det rör sig om så få bilar.

Mark- och miljödomstolen har förelagt Anna Yng, Christian Yng, Ewa Widstrand, Jöran Kihlström, Åke Nilsson, Agneta Nilsson, Anders Månsson, Alexander Masmanidis, Mattias Persson, Birgitta Andén samt Inge Tingström att yttra sig gällande varför de ska anses ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen.

Birgitta Andén har yttrat sig enligt följande angående rätten att överklaga. Hon har inte längre några åsikter om detta eftersom hon inte bor kvar i det område som detta gäller.

Jöran Kihlström har yttrat sig enligt följande angående rätten att överklaga. Även om de inte bor i direkt anslutning till fastigheten som det handlar om har de fog för att överklaga. Om den nya fastigheten blir högre än den nuvarande kommer de bli drabbade av skuggning halva året. Med det kommer en ökad insyn till deras fastighet.

Anders Månsson har yttrat sig enligt följande angående rätten att överklaga. Vid tillfället då han själv skulle renovera sin fastighet Björnbäret 12, år 2016, konstaterades undermålig och ruttnad fasadbeklädnad. Vid bytet skulle byggnadsnämnden godkänna typen av beklädnad då originalutförande inte gick att uppbringa. Ett fler-

tal gånger fick han visa olika typer som var så lika originalet som möjligt. Argumentet från byggnadsnämnden var att området, där huset är beläget, ska tidstypiskt bevaras. Därför hävdar han sin rätt att överklaga nybyggnation av ett hyreshus, som rimmar väldigt illa med kommunens argument. Hans hus ligger 60-70 meter från det planerade hyreshuset.

Alexander Masmanidis har yttrat sig enligt följande angående rätten att överklaga. Hans fastighet ligger 30-40 meter från tomtgränsen och den byggnation som berörs i överklagandet. Således kommer han att påverkas av skuggning och insyn, vilket är en stor anledning till att han anser sig ha rätt att överklaga. Byggnationen strider mot det riksintresse som finns kring det område som berörs.

Övriga har inte avhörtts avseende talerätten.

DOMSKÄL

Klagorätt

Rättsliga utgångspunkter

I 13 kap. 8 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, stadgas att 42 § förvaltningslagen (2017:900), FL, ska tillämpas i fråga om vem som får överklaga en kommuns beslut att anta detaljplan. Av 42 § FL framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot.

Rätten att överklaga anses förutsätta att beslutet antingen påverkar klagandens rättsliga ställning eller rör ett intresse som han eller hon har och som har erkänts av rättsordningen. Det krävs följaktligen att den klagande har ett beaktansvärt intresse i saken och avgörande för rätten att överklaga blir vilken effekt som beslutet får för klaganden. Enligt rättspraxis anses ett beslut att anta en detaljplan beröra boende eller ägare till fastighet inom planområdet eller som direkt gränsar till planområdet eller endast skiljs åt av en väg. Även ägare till fastigheter i nära grannskap kan enligt praxis tillerkännas klagorätt, om de är särskilt berörda med hänsyn till arten och omfattningen av den aktuella åtgärden, natur- eller trafikförhållandena på platsen m.m. Bedömningen av klagorätten ska dock göras med viss restriktivitet och ytterst

måste rätten att överklaga bedömas mot bakgrund av de allmänna bestämmelserna i 42 § FL (se SOU 2010:29 s. 645 ff. samt bl.a. NJA 2015 s 976, NJA 2017 s 421, MÖD 2018:7 och Mark- och miljööverdomstolens beslut meddelat den 9 september 2021 i mål nr P 4760-21).

Förutom ovan nämnda krav enligt 13 kap. 8 § PBL för att kunna överklaga ett beslut om att anta detaljplan gäller dessutom ett s.k. aktivitetskrav som kompletterande klagorättsregel. Detta följer av 13 kap. 11 § PBL där det stadgas att ett beslut att anta detaljplan endast får överklagas av den som före utgången av granskningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte har blivit tillgodosedda.

Mark- och miljödomstolens bedömning avseende klagorätten

Mark- och miljödomstolen noterar inledningsvis att de privatpersoner som har undertecknat den gemensamma överklagandeskrift som inkommit till domstolen tillsammans namnger sig som ”Arbetsgruppen Riksintresset för brunnsområdet”. Domstolen bedömer inte att denna arbetsgrupp kan anses ha klagorätt i målet. Det förhåller sig dock så att samtliga som ingår i arbetsgruppen har överklagat beslutet att anta detaljplanen i egenskap av privatpersoner såsom närboende till planområdet och deras överklagande ska prövas därefter. Domstolen har följaktligen nu att ta ställning till huruvida dessa privatpersoner har haft rätt att överklaga antagandebeslutet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att Birgitta Andén har anfört att hon inte längre bor kvar i det aktuella området och därmed inte längre har några invändningar i frågan. Domstolen finner således att Birgitta Andén får anses ha återkallat sitt överklagande. Birgitta Andéns överklagande ska därför avskrivas.

Av handlingarna i målet framgår inte att Agneta Nilsson har yttrat sig senast före utgången av granskningstiden. Agneta Nilssons överklagande ska därmed avvisas redan på denna grund då hon inte uppfyller kraven i 13 kap. 11 § PBL. Samtliga övriga klagande bedöms skriftligen ha framfört synpunkter under granskningstiden som inte har blivit tillgodosedda och uppfyller därmed aktivitetskravet i 13 kap.

11 § PBL.

Anna Yng och Christian Yng (Hallonet 9), Ewa Widstrand och Jöran Kihlström (Smultronet 2), Åke Nilsson och Agneta Nilsson (Vimbäret 3), Anders Månsson (Björnbäret 12), Alexander Masmanidis (Björnbäret 2), Mattias Persson och Jenny Fagö (Hallonet 10) samt Inge Tingström (Smultronet 1) är inte ägare eller bosatta på fastigheter som ingår i planområdet eller som gränsar direkt till eller skiljs åt från planområdet endast av en gata eller en väg. Frågan blir således om de kan vara särskilt berörda på annat sätt såsom närboende till planområdet. Mark- och miljödomstolen bedömer inte att den skuggning och insyn som Jöran Kihlström och Alexander Masmanidis menar att detaljplanen medför för deras respektive fastigheter, Smultronet 2 och Björnbäret 2, inte är av sådan omfattning att de ska anses vara särskilt berörda av detaljplanen och tillerkännas klagorätt. Med hänsyn till detaljplanens beskaffenhet och omfattning bedömer mark- och miljödomstolen sammantaget att det inte heller i övrigt framkommit någon omständighet i målet som innebär att de som förelagts att yttra sig gällande varför de ska anses ha rätt att överklaga beslutet att anta detaljplanen skulle vara särskilt berörda på ett sådant sätt som medger dem rätt att överklaga kommunens beslut att anta detaljplanen. Mark- och miljödomstolen finner därmed att Anna Yng, Christian Yng, Ewa Widstrand, Jöran Kihlström, Åke Nilsson, Agneta Nilsson, Anders Månsson, Alexander Masmanidis, Mattias Persson, Jenny Fagö samt Inge Tingströms överklaganden ska avvisas.

Matts och Catharina Söderström (ägare av Rönnbäret 1) och Johan Ingstorp (ägare av Trädgården 11) bor på fastigheter som gränsar direkt till eller skiljs åt från planområdet endast av en gata eller en väg. De bedöms således vara berörda av beslutet att anta detaljplan på så sätt att de ska tillerkännas rätt att överklaga beslutet enligt 13 kap. 8 § PBL. Domstolen har således att pröva Matts och Catharina Söderström samt Johan Ingstorps överklaganden i sak.

Sakprövning

Prövningsramen

Av 13 kap. 17 § första stycket PBL följer att den myndighet som prövar ett överklagande av ett beslut att anta en detaljplan endast ska pröva om det överklagade beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klagandena har angett eller som framgår av omständigheterna. I bestämmelsens andra stycke stadgas att om myndigheten vid en sådan prövning finner att beslutet strider mot en rättsregel ska beslutet upphävas i sin helhet. Annars ska beslutet fastställas i sin helhet. Beslutet ska inte upphävas om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. Om kommunen har medgett det, får dock beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt. Ändringar som har ringa betydelse får göras utan kommunens medgivande.

Mark- och miljödomstolen kan följaktligen inte pröva annat än det som omfattas av kommunens överklagade beslut att anta detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl. och huruvida beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som klaganden har angett eller som framgår av omständigheterna. Domstolen kan således inte på eget initiativ, eller på uppmaning från de klagande, pröva en annan planutformning än den som kommunen har antagit eller göra ändringar i det nu antagna planförslaget då kommunen inte har gett sitt medgivande till detta. Vad klagandena har anfört om alternativa planutformningar och planbestämmelser bl.a. vad gäller antal våningar och tillåten byggnadshöjd prövas därmed inte inom ramen för målet. Mark- och miljödomstolen har därmed i enlighet med 13 kap. 17 § andra stycket PBL endast att ta ställning till om detaljplanen med den utformning som beslutats av kommunen ska fastställas eller upphävas i sin helhet.

Det är enligt 1 kap. 2 § PBL en kommunal angelägenhet att planlägga och besluta över användningen av mark och vatten. Under förutsättning att planläggningen i handläggning och innehåll följer gällande lagstiftning och regelverk bör därför stor vikt tillmätas de lämplighetsbedömningar som görs av kommunen i sak. Kommunen har således stort utrymme att själv avgöra hur marken ska disponeras och hur bebyggelsemiljön ska utformas i den egna kommunen.

Mark- och miljödomstolens prövning stannar därmed i huvudsak vid en bedömning huruvida kommunen genom sitt beslut att anta en detaljplan har hållit sig inom ramen för sitt handlingsutrymme som de materiella reglerna i PBL ger kommunen och om planärendet har handlagts på ett formellt riktigt sätt samt om de avvägningar som kommunen har gjort mellan motstående enskilda intressen eller motstående allmänna och enskilda intressen kan anses skäliga (se 2 kap. 1 § PBL). De avvägningar som kommunen har gjort mellan olika samhällsintressen utifrån bestämmelser i 2 kap. PBL är politiska lämplighetsfrågor som, om kommunen har hållit sig inom sitt handlingsutrymme, inte blir föremål för överprövning (se prop. 2009/10:215 s 88 samt MÖD 2014:12).

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 2 kap. 2 § PBL ska planläggning syfta till att mark- och vattenområden används för det eller de ändamål som områdena är mest lämpade för med hänsyn till beskaffenhet, läge och behov. Företräde ska ges åt sådan användning som från allmän synpunkt medför en god hushållning. Bestämmelserna om hushållning med mark- och vattenområde i 3 kap. och 4 kap. 1-8 §§ miljöbalken ska tillämpas.

I 3 kap. 6 § miljöbalken (1998:808) stadgas att mark- och vattenområden samt fysisk miljö i övrigt som har betydelse från allmän synpunkt på grund av deras naturvärden eller kulturvärden eller med hänsyn till friluftslivet ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. Behovet av grönområden i tätorter och i närheten av tätorter ska särskilt beaktas. Av bestämmelsens andra stycke följer vidare att områden som är av riksintresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Av 2 kap. 3 § PBL framgår att planläggning, bl.a. med hänsyn till natur- och kulturvärden, ska främja en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder samt bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Av 2 kap. 4 § PBL följer att vid planläggning får mark tas i anspråk för att bebyggas endast om marken från allmän synpunkt är lämplig för ändamålet.

Vid planläggning ska enligt 2 kap. 5 § PBL bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bl.a. människors hälsa och säkerhet, jord-, berg och vattenförhållandena, möjligheterna att ordna bl.a. trafik och risken för olyckor, översvämningar och erosion.

Vid planläggning ska likaså bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till bl.a. stads- och landskapsbilden, natur- och kulturvärdena på platsen och intresset av en god helhetsverkan samt trafikförsörjning och behovet av en god trafikmiljö. Vidare ska bebyggelseområdets särskilda historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden skyddas. Ändringar och tillägg i bebyggelsen ska göras varsamt så att befintliga karaktärsdrag respekteras och tillvaratas (se 2 kap. 6 § PBL).

Planläggning av mark- och vattenområden samt lokalisering, placering och utformning av byggnadsverk får enligt 2 kap. 9 § PBL inte heller ske så att den avsedda användningen eller byggnadsverket medför en sådan påverkan på omgivningen som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Vid avvägningen mellan allmänna och enskilda intressen enligt 2 kap. 1 § PBL och vid utformandet av en detaljplan ska även skälig hänsyn tas till bl.a. befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planens genomförande (se 4 kap. 36 § PBL).

I 11 kap. 10 § PBL stadgas att när länsstyrelsen enligt 5 kap. 30, 38 eller 39 § PBL har fått ett meddelande om att en kommun beslutat att anta en detaljplan, ska länsstyrelsen inom tre veckor besluta om den ska överpröva kommunens beslut eller inte. Länsstyrelsen ska överpröva kommunens beslut om beslutet kan antas innebära

bl.a. att ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken inte tillgodoses eller en bebyggelse blir olämplig eller ett byggnadsverk olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Mark- och miljödomstolens bedömning i sak

Kommunen antog redan år 2010 en detaljplan inom fastigheten Rönnbäret 2. Beslutet upphävdes av mark- och miljödomstolen den 22 december 2011 i mål nr P 2986-11 i huvudsak med anledning av förslagets påtagliga påverkan på utpekad riksintresse för kulturmiljö (Ronneby brunnsspark) samt även då den fysiska förändringen av närmiljön som detaljplanen medförde innebar en betydande olägenhet för bl.a. fastigheten Rönnbäret 1. Domstolen gjorde då gällande att kommunen inte problematiserat hur området som gränsar till riksintresse för kulturmiljövård påverkas av en lämplig bebyggelse och konstaterade bl.a. att den föreslagna exploateringen som innebar en förändring av skala och struktur på bebyggelse invid riksintressets gräns utgjorde en påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken samt att det inte framgår att markområdet genom planen kommer att användas för det ändamål för vilket det är mest lämpat med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Domstolen konstaterade likafullt att det inte fanns något generellt hinder för bebyggande av planområdet under förutsättning att hänsyn tas till riksintresset.

Kommunen beskriver i nu aktuella planhandlingar till det nu överklagade antagandebeslutet från den 28 oktober 2021 att den tidigare detaljplanen reglerade en byggnadshöjd av sju våningar och att det nu aktuella planförslaget har anpassat den planerade bebyggelsen efter riksintresset för kulturvärden både vad gäller byggnadshöjd och bebyggelseutformning. Mark- och miljödomstolen noterar vidare att kommunen nu även låtit utföra ett gestaltningsprogram över området, som efterfrågades i den tidigare planprocessen av Länsstyrelsen i Blekinge län (länsstyrelsen). Kommunen anger vidare att platsen och dess förutsättningar i förhållande till riksintresset har analyserats i större utsträckning i nu aktuell planprocess.

Inledningsvis kan mark- och miljödomstolen konstatera att länsstyrelsen den 17 november 2021 beslutade att inte överpröva kommunens beslut den 28 oktober 2021, § 248, att anta detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl. enligt 11 kap. 10 § PBL. Att länsstyrelsen har valt att inte överpröva kommunens antagandebeslut innebär att länsstyrelsen bl.a. funnit att planerad bebyggelse tillgodoser riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken samt att den inte befaras vara olämplig med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion. Detta innebär som huvudregel att det saknas skäl för mark- och miljödomstolen att, på talan av enskild, frångå länsstyrelsens bedömning i detta avseende. Däremot finns det inget som hindrar att domstolen gör en annan bedömning, vilket exempelvis kan vara fallet om underlaget är bristfälligt (se MÖD 2014:12).

Riksintresset (Kulturmiljö)

De klagande anser att planförslaget inte har tagit full hänsyn till befintlig bebyggelse enligt gällande riksintresset för Ronneby Brunnsområde. De har vidare bl.a. anfört att detaljplanen innebär ett övergrepp på riksintresset med alltför dominerande inslag i landskapet.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att planområdet gränsar i väster till område av riksintresse för kulturmiljövård enligt 3 kap. 6 § miljöbalken. Den största delen av planområdet och hela planfastigheten, Rönnbäret 2, ligger utanför riksintresset för kulturmiljövård (Ronneby brunn/Blekan/Karön [K10]). Den del av detaljplanen som omfattas av riksintresset utgörs av vattenområde (Ronnebyån) och en mindre markremsa av allmän platsmark med ändamålet park inom fastigheterna Påtorp 4:1, Påtorp 3:1, Påtorp 1:83 och samfälligheten Ronneby S:7. Området av riksintresse motiveras i dess värdebeskrivningstext bl.a. som. ”brunnsmiljö med anor från tidigt 1700-tal, med bebyggelse, kringmiljöer och utflyktsmål” samt ”kommunikationsmiljö genom Ronnebyån som sammanbindande länk mellan staden, Brunnsparken och Karön”. Som uttryck för riksintresset anges i värdebeskrivningstexten bl.a. ”Den inom Blekan och Rönninge välbevarade och enhetliga pensionats- och arbetarbebyggelsen med uppkomst i direkt anslutning till brunnsverksamheten” och

”Ronnebyån som en kommunikationslänk med bibehållna siktlinjer och angöringsplatser”. Även om planområdet till största del endast gränsar till området av riksintresse för kulturmiljövård (Ronneby Brunn/Blekan/Karön [K10]) behöver hänsyn tas till denna bebyggelsemiljö vid kommunens planläggning och vid utformning av området och tilltänkta byggnader. En prövning behöver således göras avseende detaljplanens påverkan på det intilliggande riksintresset och närmare om genomförandet av detaljplanen innebär en påtaglig skada på riksintresset.

Domstolen noterar att kommunen har redogjort för att syftet med den nu aktuella och uppdaterade detaljplanen är att möjliggöra för bostadsbebyggelse som är kulturhistoriskt anpassad inom fastigheten Rönnbäret 2 som finns belägen i ett centralt och attraktivt läge i Ronneby tätort. Kommunen redogör i planbeskrivningen att det nu aktuella och uppdaterade planförslaget har anpassat den planerade bebyggelsen efter bl.a. riksintresset för kulturvärden.

Blekinge Museum har i yttrande under planprocessen (13 november 2019) anfört bl.a. följande gällande riksintresset för kulturmiljön (Ronneby brunn). De planerade byggnadernas maximala höjd och föreslagna volymer skiljer sig starkt från områdets nuvarande karaktär och kärnvärden. Ny planerad bebyggelse måste vara mycket väl genomtänkt där utformning och materialval tillsammans med placering görs med hänsyn till omgivningarnas höga värden. Blekinge Museum har i yttrande under granskningen (3 mars 2021) vidhållit sin bedömning att den föreslagna byggnationen kommer att upplevas som dominerande i området, som i övrigt karakteriseras av lägre villabebyggelse, luftigt placerad på tomterna. Enligt Blekinge Museum finns det risk för att, med hänsyn till föreslagnanockhöjder och förhållandevis stora volymer, byggnaderna kommer att uppfattas som nya landmärken, vilket skulle påverka områdets höga kulturmiljövärden negativt.

Kommunen har bedömt att bebyggelsen i planförslaget endast tillåts ha en skala och utformning som inte medför någon påtaglig skada för riksintresset för kulturmiljövärden (K 10). Även länsstyrelsen har bedömt att planförslaget kan genomföras utan påtaglig skada för riksintresset och utan att det påverkar riksintresset negativt.

Länsstyrelsen har som ovan nämnts inte heller funnit skäl att överpröva antagandebeslutet enligt 11 kap. 10 § PBL. Mark- och miljödomstolen finner, trots Blekinge Museums yttranden i planprocessen, ingen anledning att frångå kommunens och länsstyrelsens bedömning vad gäller den planerade bebyggelsens påverkan på riksintresset.

Enligt domstolen har kommunen bl.a. i planbeskrivningen och i det framtagna gestaltungsprogrammet grundligt analyserat och redogjort för hur bebyggelsen ska anpassas till riksintresset för kulturmiljövård. Genom planbestämmelser om bebyggelsens omfattning, placering och utformning på Rönnbäret 2 blir den planerade bebyggelsen enligt domstolen även anpassad till omgivningen och därigenom bedöms inte heller den byggnation som möjliggörs bli ett allt för dominerande inslag i landskapet eller i förhållande till den intilliggande kulturmiljön.

Domstolen bedömer följaktligen att den planerade bebyggelsen tar tillräcklig hänsyn till omgivande kulturvärden och konstaterar samtidigt, även om den förändring som sker av bebyggelsen inom planområdet har en inverkan på riksintresset för kulturmiljövård, att det inte uppstår någon påtaglig skada på brunnsmiljön eller någon betydande påverkan på riksintressets kulturhistoriska värden i övrigt vid ett genomförande av detaljplanen. De förändringar av den befintliga miljön som detaljplanen innebär och den påverkan tillkommande bebyggelsen har på intilliggande riksintresset för kulturmiljövården anser domstolen alltså vara begränsade. Planförslaget bedöms inte heller förvanska de siktlinjer som finns för villafastigheter längs med Ronnebyån. Mark- och miljödomstolen instämmer vidare i kommunens bedömning att planförslaget följer de intentioner som beskrivs i den gällande översiktsplanen Ronneby 2035. Det finns följaktligen inte grund för att upphäva detaljplanen med hänsyn till detaljplanens påverkan på riksintresset för kulturmiljövården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken.

Gator- och trafikfrågor

Matts och Catharina Söderström har anfört att den tilltänkta in- och utfarten från området ligger för nära deras fastighet Rönnbäret 1 och utgör ett störande element.

Matts Söderström och Johan Ingstorp har även gjort gällande att den trafikbedömning som kommunen tagit fram är felaktig och underdimensionerad.

Kommunen har i planbeskrivningen redogjort för att planförslaget medför en viss ökning av trafik vid ett möjliggörande av bebyggelse av flerbostadshus med 30-35 lägenheter. Den uppskattning av förväntad trafikalsstring som kommunen utfört med hjälp av Trafikverkets trafikalsstringsverktyg visar att trafiken på Fornanäsvägen in till planområdet, vid ett genomförande av planen med byggnation av flerbostadshus med tillkommande 32 lägenheter, kommer att öka med mindre än 100 fordon per årsmedeldygn. En sådan trafikökning som förväntas vid planens genomförande bedömer domstolen inte kunna leda till att betydande olägenhet uppstår för omgivningen på sätt som avses i 2 kap. 9 § PBL. Domstolen finner heller ingen anledning att ifrågasätta resultatet av kommunens uträkningar, som har baserats på tidigare utförda trafikmätningar på Fornanäsvägen. Inte heller det planerade läget för in- och utfarten till planområdet, som planeras att anläggas på ett avstånd om cirka 4 meter från fastigheten Rönnbäret 1, bedömer domstolen kan anses utgöra någon betydande olägenhet för Matts och Christina Söderströms grannfastighet Rönnbäret 1 med stöd av 2 kap. 9 § PBL. Några skäl för att upphäva detaljplanen på denna grund har således inte framkommit.

Insyn och skuggning

De klagande har gjort gällande att planförslaget leder till att deras fastigheter drabbas av betydande grad av skuggning och insyn från bostadsbebyggelsen på planfastigheten Rönnbäret 2.

Matts och Catharina Söderström kommer att få den planerade bostadsbebyggelsen sydväst om sin bostadsbyggnad. Ett område om cirka 6 meter prickmark är lagd närmast deras fastighet och deras bostadsbyggnad ligger cirka 10-15 meter från byggrätten för bostadshus. De har invänt att bebyggelsen kommer medföra en oacceptabel insyn på deras fastighet. Domstolen konstaterar att den insyn som kan förväntas uppstå genom planerad bebyggelse utgör en olägenhet för Matts och Catharina Söderströms grannfastighet, dock bedöms den insyn som kan förväntas uppstå

vara av sådan omfattning att den får tålas i en tätort som Ronneby och är därför inte att betrakta som en sådan betydande olägenhet som avses i 2 kap. 9 § PBL. Den insyn som kan förväntas till Johan Ingstorps fastighet Trädgården 11 innebär inte heller den någon betydande olägenhet.

Vidare har klagandena även anfört att planerad byggnation innebär en betydande olägenhet för dem genom den skuggbildning som uppstår genom uppförande av flerbostadshus. Den skuggstudie som kommunen låtit genomföra under planarbetet visar att Matts och Catharina Söderströms fastighet Rönnbäret 1, som gränsar direkt till planområdet i norr, kommer att få viss skuggning under eftermiddagarna under vissa årstider. Även Johan Ingstorp kan få viss skugga på sin fastighet Trädgården 11, som ligger öster om planområdet, under sen eftermiddag. Mark- och miljödomstolen bedömer att den skuggbildning som uppstår för fastigheten Rönnbäret 1 och Trädgården 11 genom den ändrade skala och struktur på fastigheten Rönnbäret 2 som planerad bebyggelse innebär, utgör en sådan förändring i bostadsmiljön som måste tålas i en tätort som Ronneby.

Mark- och miljödomstolen konstaterar sammanfattningsvis att den fysiska förändring som detaljplanen innebär i form av insyn och skuggning inte utgör sådan betydande olägenhet för omgivningen på sätt som avses enligt 2 kap. 9 § PBL. Inte heller i övrigt har framkommit att planförslaget innebär någon betydande olägenhet för omgivningen på annat sätt. Således föreligger inte skäl för att upphäva detaljplanen på denna grund.

Övriga invändningar

Klagandena har vidare anfört att den tillåtna höjden för byggnader blir för hög och att planerad höjd och volym för bebyggelsen skiljer sig från områdets nuvarande karaktär.

Mark- och miljödomstolen bedömer att den planerade byggnationen, som tillåter en högsta nockhöjd om cirka 15 meter (exakt hur hög bebyggelsen kan bli begränsas genom bestämmelser om markens höjd över nollplanet i kombination av bestäm-

melser om en högsta nockhöjd i meter över angivet nollplan), är lämplig och den utformning som detaljplanen tillåter kan inte heller anses strida mot intresset av kravet på en god helhetsverkan enligt 2 kap. 6 § PBL. Byggnadshöjden kommer dock att innebära en förändring av närmsta grannars närmiljö. Som ovan konstaterats bedömer domstolen att en sådan förändring får tålas i en tätort som Ronneby och planen innebär därför inte en sådan betydande olägenhet som anges i 2 kap. 9 § PBL. Domstolen konstaterar att kommunen har hållit sig inom sitt handlingsutrymme enligt PBL vad gäller utformning av bebyggelsen och det finns därmed inte heller skäl för att upphäva detaljplanen på denna grund.

Vad klagandena har anfört om uppförande av balkonger på planerade flerbostadshus är en fråga som får prövas först i ett framtida bygglovsärende vad gäller den närmare utformningen av de flerbostadshusen som detaljplanen möjliggör för. Vad klaganden har invänt i denna del föranleder således inte heller några skäl för att upphäva detaljplanen.

Sammanfattning

Mark- och miljödomstolen finner att Birgitta Andéns överklagande ska avskrivas. Domstolen bedömer vidare att Anna Yng, Christian Yng, Ewa Widstrand, Jöran Kihlström, Åke Nilsson, Agneta Nilsson, Anders Månsson, Alexander Masmanidis, Mattias Persson, Jenny Fagö samt Inge Tingströms, såsom boende i nära grannskap till planområdet, inte är särskilt berörda av kommunens beslut att anta detaljplanen. De bedöms därmed inte ha rätt att överklaga antagandebeslutet enligt 13 kap. 8 § PBL och deras överklaganden ska således avvisas. Agneta Nilsson har vidare inte heller uppfyllt aktivitetskravet enligt 13 kap. 11 § PBL och hennes överklagande avvisas även på denna grund.

Mark- och miljödomstolen tillerkänner Matts och Catharina Söderström samt Johan Ingstorp rätt att överklaga beslutet och domstolen prövar deras överklaganden i sak. Domstolen bedömer att kommunen har hållit sig inom ramen för sitt handlingsutrymme enligt PBL. Vad Matts och Catharina Söderström samt Johan Ingstorp har anfört i målet föranleder inga skäl för domstolen att upphäva kommunens beslut att

anta detaljplanen. Därmed ska kommunens beslut att anta detaljplanen fastställas i sin helhet och Matts och Catharina Söderström samt Johan Ingstorps överklaganden avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 25 april 2023.

Lena Stjernqvist

Lars Fransson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Stjernqvist, ordförande, och tekniska rådet Lars Fransson. Föredragande har varit beredningsjuristen Viktor Larsson.

Kommunfullmäktige

 VÄXJÖ TINGSRÄTT
4:4

 INKOM: 2021-12-03
MÅLNR: P 6090-21
AKTBIL: 9

§ 248

Dnr 2017-000402 214

Rönnbäret 2 - Detaljplan för flerbostadshus - antagande

Sammanfattning

Planarbetet för Rönnbäret 2 m.fl. startade i samband med att miljö- och byggnadsnämnden beviljade planbesked 2017-10-25 § 203. Efter planbeskedet beviljades har ett planavtal ingåtts med fastighetsägaren till Rönnbäret 2. Detaljplanen upprättas genom ett utökat planförfarande i enlighet med plan- och bygglagen (2010:900) och beslut ska nu fattas om att anta förslaget av detaljplan.

Samtliga handlingar finns på www.ronneby.se/ronnbaret2.

Bedömning

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra bostadsbebyggelse som är kulturhistoriskt anpassad inom fastigheten Rönnbäret 2 som finns belägen i ett centralt och attraktivt läge i Ronneby tätort.

Under både samrådet och följande granskning har det inkommit synpunkter som framförallt relaterar till angiven höjd på bebyggelsen, skuggning, relationen till riksintresse för kulturmiljövården, hantering av dagvatten, markföroreningar och trafiken i området.

Efter inkomna synpunkter har planförslaget redigerats. Bland annat har en reviderad skuggstudie och ett gestaltungsprogram över fastigheten tagits fram, höjdsättning på bebyggelsen samt möjlig höjd på marken justerats, beräkningar för dagvatten genomförts, miljötekniska undersökningar har tagits fram samt beräkningar av trafiken gjorts. Efter granskningen har planförslaget redigerats då markföroreningar inom fastigheten riskerar påverka möjligheten att bevara växtligheten i kanten av fastigheten. Bestämmelser om marklov har förts in i plankartan för att fälla träd över en viss storlek.

Höjdsättningen är relevant för platsen och genom bestämmelser om markens höjd över nollplanet (plushöjd) får marken sänkas till en viss nivå över nollplanet inom Rönnbäret 2, då består upplevelsen av att platsen är högt

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunfullmäktige

belägen samtidigt som marknivån inom fastigheten kan planas ut. I kombination av en högsta nockhöjd i meter över angivet nollplan på bebyggelsen begränsas hur hög bebyggelsen blir utifrån höjden på marken. Syftet med detta är att ny bebyggelse inte ska kunna bli så pass mycket högre än befintlig och på så sätt begränsas påverkan på riksintresset.

Länsstyrelsen bedömer inte att bebyggelsen riskerar påverka riksintresse för kulturmiljövården negativt. Dessutom har Länsstyrelsens synpunkter beaktats vad gäller utformning.

Förslag till beslut

Att kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner förslaget till ny detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl. och föreslår Kommunfullmäktige att anta densamma i enlighet med 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Kommunstyrelsens beslut 2021-10-05

Kommunstyrelsen godkänner detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl. och föreslår kommunfullmäktige att anta densamma i enlighet med 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900).

Propositionsordning

Ordförande Nils Ingmar Thorell (L) konstaterar att det föreligger ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens. Ordförande ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige bifaller detsamma.

Beslut

Kommunfullmäktige antar i enlighet med 5 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900) ny detaljplan för Rönnbäret 2 m.fl.

Exp:

Hanna Faming, planarkitekt

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.